

Høringsuttalelse fra Naturvernforbundet ang. søknad fra Mowi ASA om ny lokalitet Brattholmen S i Lebesby kommune

Høringsuttalelsen sendes av både lokallaget- Naturvernforbundet Porsangerfjorden og fylkeslaget Naturvernforbundet i Finnmark.

Behov for konsekvensutredning om naturmangfold

I vurdering av behov for konsekvensutredning beskriver Mowi følgende:

Av de arter som er registret med særlig stor forvaltningsinteresse er dette arter av fuglen Ærfugl (Soma teria mollissima) (VU) som ble observert i 1 985. Lokaliteten er planlagt utenfor området hvor det er gjort registreringer. Det vil kun være behov for å gå i land ved Brattholmen S når det skal gjennomføres årlig strandrydding. Utover dette vil det ikke være behov for lokaliteten å gå i land. Tiltaket er ikke helt eller delvis registrert innenfor området hvor det er observasjoner og det er etter vår vurdering er det ikke nødvendig med en konsekvensutredning.

I Mowi sin beskrivelse nevnes kun Brattholmen. I tillegg til Brattholmen, er Langholmen ([Naturbase](#)) og Skjåholemen ([Naturbase](#)) lokaliteter der Ærfugl er registrert. Ærfugl er beskrevet i Naturbase til å bruke de tre holmene som yngleområder. Ærfugl er en fugl som ernærer seg av bunndyr ved havbunn, og er ikke en landfugl med en habitatbruk begrenset til holmen slik Mowi oppfatter det.

Med bakgrunn i kunnskap om artens atferd, er det sannsynlig at ærfugl driver næringssøk i nærheten av holmene før, under og etter hekkeperioden som er en kritisk fase for arten. Mowi planlegger plassering av anlegget midt i mellom disse tre holmene. Effekten av sedimentering av slamavfall og eventuell bruk av avlusningsmidler, fører til en betydelig risiko for en forverring av tilstanden for bunndyrsamfunn i området og dermed en redusert næringstilgang for ærfugl. I tillegg, kommer forstyrrelser knyttet til fysisk endring av habitatet og aktivitet under anlegg- og bruksperioden. Disse aspektene kan bidra til en vesentlig forverring av fuglenes velferd og den lokale bestandstilstanden.

Vurdering av behov for konsekvensutredning for ærfugl viser seg mangelfull og tydelig preget av mangel på biologisk kunnskap om arten. At datagrunnlaget fra Naturbase stammer fra 1985 viser et tydelig behov for et oppdatert kunnskapsgrunnlag for fuglefaunaen ved lokalitet.

Risiko knyttet miljømåloppnåelse for laks

Flere laksevasdrag som renner i Laksefjord er klassifisert etter vannforskriften med svært dårlig tilstand pga. av svært dårlig genetisk integritet hos laks, som et resultat av innblanding med rømt oppdrettslaks (vann-nett.no). Dette, ifølge vann-nett, gjelder Storelva (ID: 228-79-R), Lille Porsangerelva (ID: 227-4-R) og Veidneselva (ID: 227-16-R).

Vi ser at flere vassdrag med avrenning i Laksefjorden registrert som anadrom i Lakseregistret, mangler tilstandsvurdering for laks. Dette gjelder Mahtosvasdraget (228.4Z), Sørrelva (228.5Z), Store Torskefjordvasdraget (230.2Z) og Tømmervikvasdraget (227.2Z).

Vi registrerer også at Ifjordelva (229-8-R) mangler registrering i Lakseregistret og dermed nødvendige vurderinger fra både Vitenskapelig råd for lakseforvaltning og i klassifisering av miljøtilstand i henhold til Vannforskriften med tilstand for laks som kvalitetsindikator. FEFO har etter vår kjennskap dokumentert med undersøkelse at Ifjordelva er lakseførende, slik at mangelen i Lakseregistret bør være fulgt opp.

Ingen av lakseførende vassdrag har tydelig innrammet avbøtende tiltak mot rømt oppdrettslaks. I Storelva er det dessuten i praksis vanskelig å gjennomføre uttak-tiltak ettersom mesteparten av laksen samler seg i vann og tjern i Luoppaljohka. Etablering av ny oppdrettslokalitet i Laksefjord øker ytterligere risiko for rømming og for at miljømålet ikke oppnås.

Store mangler i tilstandsvurdering etter kvalitetsnorm for laks for anadrom-vassdrag i Laksefjordområdet fører til en vesentlig utfordring for å vurdere effekten av den omsøkte konsesjon for lakseoppdrett.

I tillegg er tilstanden for sjørøye i anadrom-vassdragene tilnærmet ukjent. Sjørøye er i betraktelig større grad enn andre anadromfiskearter utsatt for lakselus¹. Selv om sjørøye ikke er betraktet som kvalitetselement i tilstandsvurdering etter vannforskriften (noe vi påpekte som en vesentlig mangel i [vår felles uttalelse for vannforvaltningsplan](#)), har forvaltningen et ansvar for å beskytte arten mot forringelse av den generelt dårlige tilstanden for sjørøye.

¹ Referanse: Fjellidal, P.G., Hansen, T.J. Karlsen, Ø., Wright, D.W. 2019. Effects of laboratory salmon louse infection on Arctic char osmoregulation, growth and survival. *Conservation Physiology*, Volume 7, Issue 1, 2019

Marine fiskearter i området

Området er kjent av lokale fiskere for å være et viktig næringshabitat for kveita. Lokalitet ligger i kartlagt gytefelt for torsk. Etter dialog med lokale fiskere er torsk i en reetableringsfase i gyteområdene i indre Laksefjord. Flere kystfiskere hevder at oppdrettsanleggene for laks har en forstyrende effekt for torsk i gytetid, noe som kan ha en sammenheng med at arten unngår konsentrasjon av potensielle predatorer i valg av gyteplass, der den skal deponere sin rogn som kort tid etter blir til pelagiske fiskelarver. Plassering av oppdrettsanlegget kan dermed ha en negativ effekt på torsk i den kritiske reetableringsfasen.

Vår konklusjon

Enhver konsesjon bør vurderes ut ifra et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, noe som tilsynelatende ikke er tilfelle i Laksefjord. Både Naturbase og Vann-nett mangler vesentlige oppdateringer når det gjelder kunnskap om sjøfugler og anadromfisk i området. Vi ber i det minste at behandlingsprosessen utsettes frem til nødvendig kunnskap er avdekt.

Etablering av et nytt oppdrettsanlegg utsetter de allerede negativt påvirkede laksebestandene for ytterligere genetisk innblanding.

Plassering av oppdrettslokalitet er uheldig med tanke på habitatbruk til marine fiskearter.

Naturvernforbundet i Finnmark
Leif Wasskog (styreleder)
Pierre Fagard (styremedlem, red.)

Naturvernforbundet i Porsanger
Marit Holm (styreleder)